

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Αποφάσεις στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-8/15 P Ledra Advertising κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-9/15 P Ελευθερίου κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ και C-10/15 P Θεοφίλου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, καθώς και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-105/15 P Μαλλής και Μαλλή κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-106/15 P Ταμείο Προνοίας Προσωπικού Τραπεζής Κύπρου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-107/15 P Χατζηθωμά κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-108/15 P Χατζηγιάννου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ και C-109/15 P Νικολάου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ

Το Δικαστήριο επικυρώνει την απόρριψη των προσφυγών ακυρώσεως και απορρίπτει επί της ουσίας τις αγωγές αποζημιώσεως σχετικά με την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα της Κύπρου

Μολονότι αναιρεί τις διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά τις αγωγές αποζημιώσεως, το Δικαστήριο απορρίπτει, εντούτοις, τις αγωγές αυτές καθόσον διαπιστώνει ότι η Επιτροπή δεν συνέβαλε σε προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων, όπως αυτό κατοχυρώνεται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κατά τους πρώτους μήνες του 2012, ορισμένες Τράπεζες εγκατεστημένες στην Κύπρο, μεταξύ των οποίων η Cyprus Popular Bank (Λαϊκή) και η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία (Τράπεζα Κύπρου), αντιμετώπισαν οικονομικές δυσχέρειες. Έτσι, η Κυπριακή Κυβέρνηση υπέβαλε αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής στην Ευρωομάδα, η οποία αποτελείται από τους Υπουργούς Οικονομικών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Η Ευρωομάδα επισήμανε ότι η ζητηθείσα χρηματοδοτική συνδρομή θα χορηγούνταν από τον ΕΜΣ (Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας), στο πλαίσιο προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής το οποίο θα συγκεκριμενοποιούνταν από μνημόνιο κατανόησης. Οι διαπραγματεύσεις για το μνημόνιο αυτό διεξήχθησαν μεταξύ, αφενός, της Επιτροπής, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), και, αφετέρου, των κυπριακών αρχών. Με δήλωση της 25ης Μαρτίου 2013, η Ευρωομάδα επισήμανε ότι οι διαπραγματεύσεις είχαν καταλήξει σε σχέδιο μνημονίου κατανόησης για την αναδιάρθρωση της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή, εξ ονόματος του ΕΜΣ, και η Κύπρος υπέγραψαν το μνημόνιο και ο ΕΜΣ χορήγησε χρηματοδοτική συνδρομή στη χώρα αυτή.

Διάφοροι Κύπριοι ιδιώτες και μία εταιρία εγκατεστημένη στην Κύπρο είχαν καταθέσεις στην Τράπεζα Κύπρου και στη Λαϊκή. Η εφαρμογή των μέτρων που συμφωνήθηκαν με τις κυπριακές αρχές είχε ως αποτέλεσμα σημαντική μείωση της αξίας των καταθέσεων αυτών. Οι ως άνω ιδιώτες και η εταιρία προσέφυγαν, ως εκ τούτου, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αίτημα, αφενός, να τους καταβάλει η Επιτροπή και η ΕΚΤ αποζημίωση ίση με τη μείωση της αξίας των καταθέσεων τους την οποία υποστηρίζουν ότι υπέστησαν λόγω της σύναψης του μνημονίου κατανόησης και, αφετέρου, να ακυρωθούν τα επίμαχα μέτρα τα οποία προέβλεπε το μνημόνιο αυτό. Ομοίως, επτά Κύπριοι ιδιώτες άσκησαν προσφυγές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ζητώντας την ακύρωση της δήλωσης της Ευρωομάδας της 25ης Μαρτίου 2013 σχετικά με την αναδιάρθρωση του κυπριακού τραπεζικού τομέα.

Με πέντε διατάξεις της 16ης Οκτωβρίου 2014¹, αφενός, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές ακυρώσεως κατά της δηλώσεως της 25ης Μαρτίου 2013 ως απαράδεκτες. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορούσε να γίνει δεκτό ότι ο ΕΜΣ περιλαμβάνεται στα θεσμικά όργανα

¹ Διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Οκτωβρίου 2014, *Μαλλής και Μαλλή κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* (T-327/13), *Ταμείο Προνοίας Προσωπικού Τραπεζής Κύπρου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* (T-328/13), *Χατζηθωμά κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* (T-329/13), *Χατζηγιάννου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* (T-330/13) και *Νικολάου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* (T-331/13).

της Ένωσης και ότι δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι η δήλωση της Ευρωομάδας αποτελεί πράξη της Επιτροπής και της ΕΚΤ ούτε ότι παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων. Με τρεις διατάξεις της 10ης Νοεμβρίου 2014², αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές ακυρώσεως και τις αγωγές αποζημιώσεως που σχετίζονταν με την υπογραφή του μνημονίου κατανόησης, κρίνοντας αυτές εν μέρει απαράδεκτες και εν μέρει αβάσιμες. Το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι η Επιτροπή υπογράφει το μνημόνιο εξ ονόματος του ΕΜΣ και μόνον και ότι οι ενέργειες της Επιτροπής και της ΕΚΤ στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον ΕΜΣ δεσμεύουν μόνον τον ΕΜΣ. Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι προσφεύγοντες δεν είχαν αποδείξει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η ζημία την οποία υποστηρίζουν ότι υπέστησαν προκλήθηκε λόγω αδράνειας της Επιτροπής. Συνακόλουθα, οι ιδιώτες και η εταιρία άσκησαν αίτηση αναιρέσεως των διατάξεων του Γενικού Δικαστηρίου ενώπιον του Δικαστηρίου.

Με τις αποφάσεις του που εκδόθηκαν σήμερα, **το Δικαστήριο επικυρώνει τις διατάξεις της 16ης Οκτωβρίου 2014 επί των προσφυγών ακυρώσεως κατά της δηλώσεως της Ευρωομάδας της 25ης Μαρτίου 2013. Αντιθέτως, αναιρεί τις διατάξεις της 10ης Νοεμβρίου 2014 επί των αγωγών αποζημιώσεως, ενώ, συγχρόνως, απορρίπτει επί της ουσίας τις εν λόγω αγωγές.**

Όσον αφορά τις αιτήσεις αναιρέσεως οι οποίες αφορούσαν τις **προσφυγές ακυρώσεως κατά της δηλώσεως της Ευρωομάδας του Μαρτίου του 2013** (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-105/15 P έως C-109/15 P), το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι **η δήλωση της Ευρωομάδας δεν ήταν δυνατό να θεωρηθεί ως κοινή απόφαση της Επιτροπής και της ΕΚΤ**. Συγκεκριμένα, τα καθήκοντα που ανατίθενται στην Επιτροπή και στην ΕΚΤ στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον ΕΜΣ δεν παρέχουν ίδια εξουσία λήψεως αποφάσεως, πολλώ δε μάλλον που οι ενέργειες των εν λόγω δύο οργάνων στο πλαίσιο της ως άνω Συνθήκης δεσμεύουν μόνον τον ΕΜΣ. Το γεγονός ότι η Επιτροπή και η ΕΚΤ συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Ευρωομάδας δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα των δηλώσεων της τελευταίας, και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η δήλωση της Ευρωομάδας του Μαρτίου 2013 αποτελεί έκφραση της εξουσίας λήψεως αποφάσεων των δύο αυτών θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η θέσπιση, από τις κυπριακές αρχές, του αναγκαίου νομικού πλαισίου για την αναδιάρθρωση των τραπεζικών ιδρυμάτων δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ως επιβληθείσα από μια υποτιθέμενη κοινή απόφαση της Επιτροπής και της ΕΚΤ η οποία έλαβε τη μορφή της δηλώσεως της Ευρωομάδας του Μαρτίου του 2013. **Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως και επικυρώνει τις διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Οκτωβρίου 2014.**

Όσον αφορά τις αιτήσεις αναιρέσεως οι οποίες αφορούσαν τις **αγωγές αποζημιώσεως** (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-8/15 P έως C-10/15 P), το Δικαστήριο κρίνει ότι το γεγονός ότι τα καθήκοντα που ανατίθενται στην Επιτροπή και στην ΕΚΤ στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον ΕΜΣ δεν παρέχουν ίδια εξουσία λήψεως αποφάσεων και δεσμεύουν μόνον τον ΕΜΣ δεν σημαίνει ότι δεν είναι δυνατό να ασκηθεί αγωγή αποζημιώσεως κατά της Επιτροπής και της ΕΚΤ λόγω της φερόμενης παράνομης συμπεριφοράς τους στο πλαίσιο της υπογραφής μνημονίου κατανόησης εξ ονόματος του ΕΜΣ. Συγκεκριμένα, τα καθήκοντα που ανατίθενται στην Επιτροπή και την ΕΚΤ στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον ΕΜΣ δεν αλλοιώνουν τις αρμοδιότητες τις οποίες οι Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ αναθέτουν στα εν λόγω θεσμικά όργανα. Επομένως, η Επιτροπή διατηρεί, στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον ΕΜΣ, τον ρόλο της ως θεματοφύλακα των Συνθηκών, όπως αυτός προκύπτει από το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ, και επομένως θα έπρεπε να μην υπογράψει ένα μνημόνιο κατανόησης για τη συμβατότητα του οποίου με το δίκαιο της Ένωσης διατηρεί αμφιβολίες. Βάσει των ανωτέρω, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι δεν είχε αρμοδιότητα να αποφανθεί επί των αγωγών αποζημιώσεως που στηρίζονται στον παράνομο χαρακτήρα ορισμένων διατάξεων του μνημονίου κατανόησης. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο αναιρεί τις διατάξεις της 10ης Νοεμβρίου 2014.**

Κρίνοντας ότι η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, **το Δικαστήριο καταλήγει ότι μπορεί να αποφανθεί το ίδιο επί των αγωγών αποζημιώσεως**. Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης θεμελιώνεται εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων,

² Διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2014, *Ledra Advertising κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* ([T-289/13](#)), *Ελευθερίου κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* ([T-291/13](#)) και *Θεοφίλου κατά Επιτροπής και ΕΚΤ* ([T-293/13](#)).

ήτοι 1) ο παράνομος χαρακτήρας της προσαπτόμενης στα όργανα της Ένωσης συμπεριφοράς, 2) το υποστατό της ζημίας και 3) η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς του οργάνου και της προβαλλόμενης ζημίας. Όσον αφορά την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές, πρέπει να έχει αποδειχθεί κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου έχοντος ως σκοπό την παροχή δικαιωμάτων στους ιδιώτες. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι αυτός ο κανόνες δικαίου είναι, στην προκειμένη περίπτωση, το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο ορίζει ότι κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του. Μολονότι τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον ΕΜΣ, με συνέπεια ότι ο Χάρτης δεν απευθύνεται σε αυτά στο ως άνω πλαίσιο³, εντούτοις, ο Χάρτης απευθύνεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης ακόμη και στην περίπτωση που αυτά ενεργούν εκτός του νομικού πλαισίου της Ένωσης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή υποχρεούται να διασφαλίζει ότι ένα τέτοιο μνημόνιο είναι σύμφωνο με τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη. Ωστόσο, η πρώτη προϋπόθεση για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης δεν συντρέχει εν προκειμένω: συγκεκριμένα, η υπογραφή του επίμαχου μνημονίου κατανόησης ανταποκρίνεται σε σκοπό γενικού συμφέροντος που επιδιώκει η Ένωση, ήτοι στη διασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Λαμβανομένου υπόψη του σκοπού και της φύσεως των υπό εξέταση μέτρων καθώς και του άμεσου κινδύνου οικονομικής ζημίας τον οποίο θα διέτρεχαν οι καταθέτες των οικείων τραπεζών σε περίπτωση πτωχεύσεως αυτών, τα εν λόγω μέτρα δεν συνιστούν υπέρμετρη και απαράδεκτη παρέμβαση θίγουσα την ίδια την ουσία του δικαιώματος ιδιοκτησίας των καταθετών, το οποίο κατοχυρώνεται από το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να θεωρηθούν ως αδικαιολόγητοι περιορισμοί του εν λόγω δικαιώματος. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν συνέβαλε σε προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων. **Δεδομένου ότι η πρώτη προϋπόθεση για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης δεν πληρούται, το Δικαστήριο απορρίπτει τις αγωγές αποζημιώσεως.**

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ : Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά απόφασεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων (συνεκδικασθείσες υποθέσεις [C-8/15 P](#), [C-9/15 P](#) και [C-10/15 P](#) και συνεκδικασθείσες υποθέσεις [C-105/15 P](#), [C-106/15 P](#), [C-107/15 P](#), [C-108/15 P](#) και [C-109/15 P](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

³ Βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2012, Pringle ([C-370/12](#), βλ. επίσης AT [154/12](#)).